

Acanthocalyx alba

Nomenclatuur/Etymologie

De botanische naam

Acanthocalyx alba bestaat uit twee delen. De geslachtsnaam, *Acanthocalyx*, is afgeleid van het Grieks.

Akantha

betekent 'doorn' of 'stekel', en *kalyx* betekent 'kelk' of 'kelkblad'. De naam verwijst dus naar de stekelige of gedoornde kelkbladeren, een

kenmerkend morfologisch detail van de bloem van dit geslacht. De soortaanduiding, *alba*, is Latijn voor 'wit', wat direct de bloemkleur van deze specifieke soort beschrijft. De naam werd geformaliseerd door M.J. Cannon, gebaseerd op een eerdere beschrijving door Hand.-Mazz.

Taxonomie

Acanthocalyx alba is een bloeiende plantensoort die taxonomisch tot de orde *Dipsacales* wordt gerekend. Hoewel het geslacht *Acanthocalyx* in het verleden soms werd ondergebracht in de aparte familie *Morinaceae*, wordt het nu algemeen geplaatst in de familie *Caprifoliaceae* (kamperfoelifamilie), meer specifiek in de onderfamilie *Morinoideae*.

- *Rijk*: Plantae (Planten)
- *Orde*: Dipsacales
- *Familie*: Caprifoliaceae (Kamperfoelifamilie)
- *Onderfamilie*: Morinoideae
- *Geslacht*: *Acanthocalyx* (DC) Tiegh.
- *Soort*: *Acanthocalyx alba* (Hand.-Mazz.) M.J.Cannon

Voorzitter: voorzitter.nrv@gmail.com

Secretariaat: secretariaat.nrv@gmail.com

Webmaster: webmasternrv@gmail.com

Website: nrvwebsite.nl

Facebook: <https://www.facebook.com/groups/505404964892414>

Synoniemen

Een belangrijk botanisch synoniem voor deze soort is *Morina alba* (Hand.-Mazz.), wat de eerdere classificatie van de soort binnen het geslacht *Morina* benadrukt. Na herziening en moleculair onderzoek is de soort overgeheveld naar het geslacht *Acanthocalyx*, maar de naam *Morina alba* kan nog in oudere literatuur of in de handel worden aangetroffen.

Variëteiten en Cultivars

Van *Acanthocalyx alba* zijn in de gespecialiseerde tuinbouw geen breed gedocumenteerde variëteiten (*varietas*) of cultivars bekend. Dit is een soort die voornamelijk in botanische collecties en door gespecialiseerde alpenplantenkwekers wordt gehouden, vaak in zijn natuurlijke, ongewijzigde vorm. Het geslacht *Acanthocalyx* zelf is klein, met slechts ongeveer drie soorten. Voor de teelt worden de verwante, rood- of roze-bloeiende soorten *Acanthocalyx nepalensis* en *Acanthocalyx delavayi* soms als alternatief gebruikt.

Familie

De plant behoort tot de *Caprifoliaceae*, de Kamperfoeliefamilie. Binnen deze familie behoort *Acanthocalyx* tot de onderfamilie *Morinoideae*, een groep die wordt gekenmerkt door rozetvormende, distelachtige, overblijvende kruiden.

Hoogte

Acanthocalyx alba is een vaste, rozetvormende plant met een relatief bescheiden hoogte. Tijdens de bloei kan de bloeistengel een hoogte bereiken van ongeveer *30 tot 60 centimeter*, afhankelijk van de standplaats en de groeiomstandigheden. De vegetatieve rozet van bladeren blijft laag bij de grond.

Bloemkleur

Zoals de soort aanduiding (*alba*) al aangeeft, is de bloemkleur van deze soort in de natuur meestal *wit*. De buisvormige bloemen verschijnen in kransen (verticillasters) langs de bloeistengel. De witte kleur is een onderscheidend kenmerk ten opzichte van de verwante soorten die vaak rood of roze bloeien.

Bladkleur

De bladeren van de plant zijn over het algemeen *groen*. Ze vormen een opvallende, distelachtige rozet aan de basis van de plant. De bladeren zijn geurend, leerachtig en hebben typisch getande of stekelige randen, wat ze een *thistle-like* uiterlijk geeft.

Bloeiperiode

De bloei vindt plaats gedurende de *zomermaanden*. Dit valt doorgaans van *juni tot augustus*, waarbij de bloemen in opeenvolgende kransen langs de bloeistengel verschijnen.

Standplaats

Dit is een plant die van nature voorkomt in bergachtige gebieden. Hij vereist een standplaats in de *volle zon* of *lichte schaduw*. De bodem moet *goed gedraineerd* zijn, en de plant doet het

vaak goed op stenige of gruisachtige, matig voedselrijke ondergronden. De plant gedijt het beste op locaties die goed zijn beschermt tegen wintervocht.

Herkomst

De soort is inheems in de *Sino-Himalaya regio*, met name in de *Hengduan-Himalaya bergen*. Dit is een regio in Azië die bekend staat om zijn grote biodiversiteit en een hoog percentage aan endemische plantensoorten.

Soort gewas

Het is een *vaste plant (herbaceous perennial)*. De plant is *groenblijvend* in de mildere delen van zijn natuurlijke verspreidingsgebied, maar in koudere klimaten gedraagt hij zich als een vaste plant die bovengronds afsterft.

Vermeerderingswijze

De plant kan worden vermeerderd door *zaad* of door *wortelstekken* of *scheuren* van de rozetten. Vermeerdering uit zaad is vaak de meest gebruikelijke methode, waarbij de zaden een koude periode nodig hebben (stratificatie) om te ontkiemen. De zaden zijn omgeven door de karakteristieke stekelige kelk.

Klimaatzone (USDA-zones)

Acanthocalyx alba is een plant van de hooggelegen bergen en is verrassend winterhard, mits de omstandigheden droog zijn in de winter. Hij is waarschijnlijk geschikt voor buitenkweek in *USDA-zones 6 tot 8*, en mogelijk zelfs kouder, mits de drainage uitstekend is.

Insecten

Net als veel andere tuinplanten kan *Acanthocalyx alba* gevoelig zijn voor *slakken* en *luizen*. De stekelige bladeren bieden mogelijk enige natuurlijke bescherming, maar in kastomstandigheden moet op de gebruikelijke plagen worden gelet. Er is specifiek onderzoek dat suggereert dat de stekelige kelkbladeren de verspreiding van de zaden door aanhechting aan de vacht van dieren vergemakkelijken.

Bronvermelding

<https://www.rhs.org.uk/plants/52336/morina-alba/details>

https://wikipedia.nucleos.com/viewer/wikipedia_en_all_maxi_2024-01/A/Acanthocalyx

https://www.researchgate.net/figure/Diagnostic-morphological-attributes-of-Acanthocalyx-A-D-G-Habitat-and-morphology-of_fig1_352902667

<https://taiwania.ntu.edu.tw/abstract/1989>

<https://www.youtube.com/watch?v=syYty77GRy0>

Samenvatting

Onderwerp	Resultaat
Nomenclatuur/Etymologie	<i>Acanthocalyx</i> (doorn/stekelkelk), <i>alba</i> (wit)
Taxonomie	Geslacht: <i>Acanthocalyx</i> , Soort: <i>Acanthocalyx alba</i>
Synoniemen	<i>Morina alba</i>
Variëteiten en Cultivars	Geen breed gedocumenteerde cultivars bekend
Familie	Caprifoliaceae (Kamperfoeliefamilie)
Hoogte	30 tot 60 centimeter (bloeistengel)
Bloemkleur	Wit
Bladkleur	Groen (distelachtig, stekelige randen)
Bloeiperiode	Zomermaanden (juni tot augustus)
Standplaats	Volle zon of lichte schaduw; zeer goed gedraineerde, stenige grond
Herkomst	Sino-Himalaya regio (Hengduan-Himalaya bergen)
Soort gewas	Vaste plant (kruidachtig, soms groenblijvend)
Vermeerderingswijze	Zaad (met stratificatie), scheuren of wortelstekken
Klimaatzone (USDA-zones)	Vermoedelijk USDA 6 tot 8 (met goede winterdrainage)
Insecten	Slakken en luizen (gebruikelijke tuinplagen)